

[Lyshøit Hansen.]

til gennem det lovforslag, vi behandler her i dag.

I mit parti er vi ligeledes tilfreds med ministerens forslag om at sætte det særlige tilskud til centralbibliotekers arbejde i landkommunerne i forhold til indbyggerantallet i de kommuner, der hører til centralbiblioteket. Hidtil har tilskuddet til dette arbejde været 5 000 kr. plus 20 pct. af de stedlige tilskud, dog højst i alt 20 000 kr. Efter ministerens forslag vil det fremtidig blive 5 000 kr. plus 50 øre pr. indbygger i kommuner med under 15 000 indbyggere inden for centralbiblioteksområdet.

Siden 1950 er det gået sådan, at hovedparten af landets centralbiblioteker har haft et større eller mindre underskud ved at opfylde de forpligtelser, som loven pålægger dem med hensyn til at betjene bibliotekerne i de oplandskommuner, der hører under dem. Efter at det er blevet bestemt, at centralbibliotekerne også har pligt til at stille børnebøger til rådighed for oplandsbibliotekerne, er underskuddet ved oplandsarbejdet blevet stadig større. Det vil sige, at hvis centralbibliotekets hjemstedskommune vil opfylde sine biblioteksmæssige forpligtelser over for oplandskommunerne og udgiften herved overstiger 20 000 kr., må den alene bære udgiften ud over dette beløb på de 20 000 kr. Det kan ikke være rimeligt, og det animerer i hvert fald ikke til, at centralbiblioteket betjener oplandet, som det bør betjenes, hvis man skal have et bare nogenlunde effektivt biblioteksarbejde i gang på landet. Jeg er derfor glad for ministerens forslag, idet jeg er af den opfattelse, at det netop er på landet, den store biblioteksindsats skal gøres i de kommende år.

Jeg er enig i, at det vil være rigtigt at sætte tilskuddet til oplandsarbejdet i forhold til indbyggerantallet i det opland, der skal betjenes, og jeg føler mig overbevist om, at det virkelig vil komme til at betyde et bedre og et mere effektivt biblioteksarbejde på landet.

At forholdene, som de er nu, ikke kan fortsætte, kan jeg se på det centralbibliotek, jeg selv er formand for. Dér havde vi i året 1956-57 et direkte underskud til vort oplandsarbejde på godt 13 000 kr., og hvis den udvikling skal fortsætte, er det helt givet, at

en ansvarsbevidst kommunalbestyrelse må reagere.

Jeg finder det rigtigt, at der sættes en grænse ved byer på 15 000 indbyggere for ydelse af indbyggertilskud. På den anden side finder jeg det lige så rigtigt, at der ydes disse 50 øre i tilskud pr. indbygger i de mindre byer, der ligger i centralbiblioteksområdet. De mindre købstæder er nemlig ikke bedre stillet i biblioteksmæssig henseende end landkommunerne. Et godt udbygget biblioteksvæsen i sådanne mindre byer mindsker absolut ikke kravene til centralbiblioteket — tværtimod. De gode biblioteker på landet og i byen har en sådan kontakt med befolkningen, at der opstår en meget mere varieret efterspørgsel efter speciel litteratur dér end i biblioteker, som man ikke venter sig nogen særlig service af. Det viser sig inden for vort centralbiblioteksområde, at et bibliotek som Saksøbing bibliotek rekvirerer langt flere bøger fra centralbiblioteket end noget andet bibliotek inden for området.

Med ministerens forslag om, at der fremtidig også skal ydes vederlag af forfatterfonden til enker efter danske forfattere, som er død før 1. april 1946, imødekommer man kun et rimeligt krav om, at disse enker sidestilles med andre forfatterenker, og det kan vi fuldt og helt gå ind for.

Til slut vil jeg kun rejse et par små spørgsmål. Ville det ikke være rimeligt og rigtigt, at man nu fik afklaret spørgsmålet om reguleringstillæg til bibliotekarers pensioner? Der har hidtil hersket nogen tvivl om, hvorvidt disse kan optages på bibliotekernes regnskaber og derved blive tilskudsberettigede på linje med andre lønninger. Jeg mener, de må kunne optages på disse regnskaber, idet jeg sammenligner med en række tilsvarende pensioner, som er statsrefusionsberettigede. Får vi ikke dette ordnet nu, f. eks. ved en tilføjelse til lovens § 3, kan det let gå sådan, at i hvert fald en række bibliotekarere, der er ansat ved ikke-kommunale biblioteker, ikke får reguleringstillæg til deres pensioner, og en sådan forskelsbehandling tror jeg ikke, man står sig ved. Jeg håber, vi kan se på dette spørgsmål i det udvalg, som jeg regner med vil blive nedsat.

Jeg vil endelig gerne spørge ministeren, om det ikke vil være rigtigt, at vi, efter at